

Asia: TEM/1225/00.04.01/2016

Työaikasääntelyä selvittävän työryhmän mietintö - työaikalaki

Yleistä

Onko ehdotettu uusi työaikalaki mielestänne hyväksyttävissä?

Ei, nykyinen sääntely vastaa työelämän tarpeita

Yleiset kommentit esityksestä:

Autoalan Keskusliitto on samaa mieltä Elinkeinoelämän Keskusliiton kanssa siitä, että työryhmän mietintö ei muodosta oikeaa pohjaa jatkaa työaikalain uudistamista. Mietinnön sisältö ei ole lähelläkään niitä tavoitteita, joita työryhmälle asetettiin sen tehtävänannossa. Esitetyt muutokset jäykistävät entisestään työaikasääntelyä ajassa, jolloin pitää saada joustavuutta, joka hyödyttää sekä työnantajia että työntekijöitä.

Nykytilan kuvausta koskevat kommentit:

Nykytila on puutteineenkin huomattavasti parempi kuin työryhmän eriävässä mietinnössä esitetyt muutokset.

Esityksen tavoitteita ja keskeisiä ehdotuksia koskevat kommentit:

Esitetty työaikasääntely ja sen laatimisen perustana olevat tavoitteet ovat keskenään ristiriidassa. Tämä ilmenee mm. siinä, että työaikadirektiivin sisältöä on otettu esitykseen ilman asianmukaista kriittistä tarkastelua.

Vaikutukset

Onko esityksen vaikutusarviossa jäänyt mielestänne joitain keskeisiä vaikutussuhteita huomioimatta? Jos kyllä, niin mitä?

Vaikutusarviointissa annetaan harhaan johtava kuva suunniteltujen muutosten taloudellisista vaikutuksista. Todellisuudessa joustavuuden lisääntyminen ei ole ainakaan autoalan kannalta lainkaan niin merkittävää kuin perusteluissa annetaan ymmärtää. Kokonaan on unohtettu yrityksille aiheutuvat hallinnolliset kustannukset, kun joudutaan muuttamaan tieto- ja palkkahallintojärjestelmiä. Myös uusien ns. joustavien työaikakäytäntöjen vieminen arkitodellisuuteen aiheuttaa merkittäviä koulutus- ja käyttöönottokustannuksia. Eikä pidä unohtaa

oikeudellista epävarmuutta, joka syntyy, kun ei ole olemassa selkeää oikeuskäytäntöä vielä vuosiin muutoksen voimaan tulemisen jälkeen. Tämäkin aiheuttaa yrityksille ennalta-arvaamattomia ja todennäköisesti hyvin merkittäviä kustannuksia.

Mitkä ovat sellaisia vaikutuksia, joita esityksessä tulisi analysoida tarkemmin?

Todelliset vaikutukset yritysten arkitodellisuudessa.

Kuinka arvioitte esityksen vaikuttavan työnantajan hallinnolliseen taakkaan? Lisääkö vai vähentääkö esitys kokonaisuudessaan työnantajan hallinnollista taakkaa?

Kuten edeltä käy ilmi suunnitellut muutokset tulisivat lisäämään yritysten hallinnollista taakkaa runsaasti.

Onko teillä esittää materiaalia, lähteitä tai kirjallisuutta, joihin mielestänne jatkovalmistelun aikana olisi hyvä kiinnittää huomiota?

-

Muut vaikutusarviointiin liittyvät kommentit:

-

1 Luku Soveltamisala

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään:

-

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään:

-

Minkä työntekijäryhmien/ammattien/työntekijöiden tulisi kuulua työaikalain soveltamisalaan ja vastaavasti keiden tulisi olla soveltamisalan ulkopuolella?

-

2 luku. Työajaksi luettava aika ja varallaolo

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään:

-

Kaikki aika joka liittyy työnantajan antamiin tehtäviin, ei kuulu työajan määritelmän piiriin (esim. matkustaminen ja koulutus eräissä tilanteissa). Työryhmävalmistelun aikana keskusteltiin myös vaihtoehdosta, jossa laissa olisi säädetty työhönsidonnaisuus ajasta, joka ei olisi työaikaa, mutta sitä ei myöskään laskettaisi lepoaikoihin. Miten mielestänne esim. matkustamista ja koulutusta koskevaa työaikasääntelyä tulisi kehittää?

-

Voitte tarkentaa edellistä vastaustanne tähän:

-

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään:

-

3 luku. Lakiin perustuvat säännöllisen työajan järjestelyt

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään:

-

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään:

-

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään:

-

Puuttuuko säännöksestä sellaisia toimintoja, joiden osalta käytetään jaksotyöaika tai sitä olisi tarpeellista käyttää?

-

Sisältyykö säännökseen sellaisia toimintoja, joiden osalta jaksotyöaika ei tulisi käyttää?

-

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään:

-

Onko tehtäviä, joita tehdään jatkuvasti yöaikaan, mutta ne jäävät säännöksen ulkopuolelle?

-

Mikä tulisi olla määräävä tekijä, joka mahdollistaa yötyön tekemisen?

-

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään:

-

4 luku. Sopimukseen perustuva säännöllinen työaika

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään:

-

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään:

-

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään:

Liukuvassa työajassa annetaan työntekijälle oikeuksia päättää päivittäisestä työhön tulemisesta ja työstä lähtemisestä. Ehdotuksessa olevan neljän kuukauden seurantajakso on tarpeeton, kun on olemassa sopimus, joka jo itsessään rajoittaa liukumakertymän enimmäismäärän. Lähtökohtana tulee olla, että enimmäiskertymät ovat nimensä mukaisesti enimmäismääriä, joita ei voi ylittää. Jos jokin kertymän välitarkastelu on pakollinen, niin tapahtukoon tarkastelu kerran vuodessa.

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään:

-

Missä tehtävissä joustotyön tulisi olla mahdollista ja vastaavasti mistä tehtävissä joustotyötä ei tulisi käyttää?

-

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään:

Esitetyssä muodossa työaikapankkisäännös ei vastaa laisinkaan jo käytössä olevia työaikapankkisopimuksia eikä työaikapankin perusajatusta siitä, että sen sisällöstä ja ehdoista sovitaan työnantajan ja työntekijöiden kesken. Ehdotettu säännös on aivan liian yksityiskohtainen ja rajoittava. Lakiin otettava säännös, jotta se olisi käytännön työelämässä hyödyllinen, tulisi muotoilla mahdollisimman yleisluontoiseksi siten, että se mahdollistaisi työpaikalla sovitettavat monipuoliset järjestelyt. Esitetyn säännöksen mukaan työaikapankkiin voitaisiin siirtää vain säännöllisen työajan lisäksi tehtäviä tunteja, mitä on pidettävä vakavana puutteena. Esitetyssä muodossa säännös johtaisi käytännössä työaikapankkeihin, joiden käyttäminen lyhentäisi säännöllistä työaika.

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään:

Lyhennettyä työaika koskeva ehdotus ei millään muotoa ota huomioon erilaisten yritysten mahdollisuuksia järjestää osa-aikaista työtä. Käytännön yritystoiminnassa on hyvin yleistä, että jotkin työt joudutaan toteuttamaan kokoaikatyönä, jos niitä aiotaan tehdä edes jollain tavoin kannattavasti ja tehokkaasti. Onkin tärkeätä, että johtuipa työntekijän halu tehdä lyhennettyä työaika (eli osa-aikatyötä) sosiaalisista tai terveydellisistä tarpeista tai halusta olla osa-aikaeläkkeellä, lyhennetyt työajan tekemisestä sovitaan työpaikalla ilman työntekijällä olevaan minkäänlaista subjektiiviseen oikeuteen edes viittaavaa säännöstä.

5 Luku. Säännöllisen työajan ylittäminen ja sunnuntaina ja kansallisena juhlapäivänä tehtävä työ

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään:

Esitys on sekava ja tulee mahdollisesti toteutuessaan aiheuttamaan suuren joukon oikeusprosesseja, joka taas heikentää ennakoitavuutta ja aiheuttaa ylimääräisiä kustannuksia.

Aloitus- ja lopetustyö tulee säilyttää nykyisessä muodossa. Tämä koskee autoalalla erityisesti auto- ja konekorjaamoiden työnjohtoa, joka valmistelee työpaikalla työn tekemisen edellytykset kuten tietojärjestelmien käynnistäminen, jotta työntekijä voivat tehdä työtä koko säännöllisen työaikansa. Vastaavasti työajan päätyttyä tehdään erilaisia sulkemisia ja laskentatehtäviä.

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään:

-

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään:

Vaikka esitys perustuukin sinällään työaikadirektiivin sisältämään perusveloitteeseen, niin ehdotukseen otettu neljän kuukauden ajanjakso jäykistää työaikojen käyttöä nykyiseen verrattuna olennaisella tavalla. Ajanjakson pituuden tulisi olla riittävän joustava ja tätä palvelisi parhaiten sisältö, jossa ajanjakso kirjattaisiin olevan enintään vuoden pituinen. Se olisi edelleen kuitenkin direktiivinkin sisällön mukainen.

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään:

-

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään:

Ehdotettu säännös muuttaa nykyistä selkeää jakoa vuorokautisen ja viikoittaisen ylityönkorvaamisesta eli jatkaa samaa sekoittavaa tapaa kuin jo edellä on ylityötä koskevassa perussääntelyssä.

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään:

Säännöksessä tulee ottaa huomioon työaikapankkien mukanaan tuoma mahdollisuus säästää mm. lisä- ja ylityöstä kertyvää vapaa-aikaa ja työaikapankkisopimuksissa sovittavat vapaan pitämisen paikalliset pelisäännöt. Tämä ei ilmene ehdotuksesta eikä sen perusteluista, joissa siis perusteluissa vähintäänkin pitäisi ottaa tämäkin näkökulma huomioon.

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään:

-

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään:

-

6 Luku. Lepoajat

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään:

-

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään:

-

Mitä vaikutuksia näette muutoksilla olevan erityisesti jaksotyössä?

-

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään:

-

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään:

-

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään:

-

7 luku. Työaika-asiakirjat

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään:

-

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään:

Työvuoroluetteloa koskeva säännös on laadittu hyvin perinteisen työntekomallin mukaisesti, jossa työtä tehdään säännöllisesti samoina ja saman pituisina työpäivinä. Kun kuitenkin yritystoiminnassa palvelutarpeet vaihtelevat ja niiden mukana työajan järjestämisen tarpeet, niin työvuoroluettelon laatimiseen tarvitaan enemmän joustoa. Olisikin muutettava säännöstä siten, että siihen kirjattaisiin esimerkiksi "... hyvissä ajoin, mahdollisuuksien mukaan viimeistään viikkoa ennen...".

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään:

-

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään:

Ehdotuksen viimeisen kappaleen osalta säännöstä tulee muuttaa siten, että luottamusmiehellä tai luottamusvaltuutetulla tai muulla edustajalla on oikeus saada yksittäistä työntekijää koskevat tiedot vain, jos hänellä on ko. työntekijän antama valtuutus tiedon saamiseen. Tässäkin tulee noudattaa yksityisyyden suojan periaatteita.

8 luku. Säännösten pakottavuus

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään:

-

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään:

Työehtosopimuksella toisin sopimisen mahdollisuus tulee säilyttää vähintään nykyisellä tasolla.

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään:

-

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään:

-

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään:

Säännöstä ei tule kirjoittaa siten, että se sisältää ns. luottamusmiesluvon. Kun paikallisen sopimuksen tekijöinä hyvin usein ovat yksittäinen työntekijä ja työnantaja, niin sellaisen sopimuksen tekemiseen ei mahdollisella luottamusmiehellä ole mitään oikeutta puuttua. Ehdotukseen otettu

kahden viikon irtisanomisaika on useimmissa tapauksissa liian lyhyt, kun ajatellaan työaikoihin liittyviä sopeutumisvaatimuksia. Irtisanomisajan tulisi toistaiseksi voimassa olevissa sopimuksissa olla vähintään yksi kuukausi. Säännöksen lopussa oleva määräaikaista paikallista sopimusta koskeva päättämissäännös on aivan käsittämätön ja vesittää kokonaan määräaikaisten sopimusten käytön. Käytännössä pitempiä määräaikaisia paikallisia työaikoja koskeva sopimuksia tehdään tilanteissa, joissa työpaikan asiakaspalvelutoimintaa pyritään parantamaan ja tehostamaan. Autoalalla työehtosopimusosapuolet ovat yhteisesti todenneet, että tällaisissa tilanteissa jo pelkästään asiakkaiden käyttäytymiseen vaikuttaminen vaatii vähintään puoli vuotta. Onkin olennaisen tärkeää, että esitetyn kaltainen kategorinen säännös poistetaan ja jätetään asian ratkaiseminen paikallisille sopijoille ja mahdollisesti työehtosopimusosapuolille, joilla on kuitenkin viranomaisia parempi toimialan ja sen tarpeiden tuntemus.

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään:

-

9 luku. Erinäiset säännökset

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään:

-

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään:

-

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään:

-

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään:

-

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään:

-

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään:

-

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään:

-

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään:

-

14 luku. Voimaantulo- ja siirtymäsäännökset

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään:

-

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään:

-

Myllyntausta Juha
Autoalan Keskusliitto ry